

dansk straffemyndighed (jurisdiktion) – det vil sige, hvilke sager der kan pådømmes ved danske domstole.

Dansk straffemyndighed omfatter bl.a. handlinger foretaget i den danske stat eller på dansk fartøj, jf. straffelovens § 6 (territorialprincippet). Det gælder også, hvis blot en del af den strafbare virksomhed er foretaget her i landet. Handlingen kan tillige være undergivet dansk straffemyndighed, hvis den uden at være foretaget i Danmark har haft virkning her i landet, jf. straffelovens § 9 (virkningsprincippet).

Hvis den kriminelle handling hverken for så vidt angår handling eller virkning har nogen tilknytning til det danske territorium, kan der i stedet være dansk straffemyndighed efter straffelovens § 7. I så fald er det normalt en betingelse, at gerningsmanden er dansk statsborger eller er bosat her i landet, og at handlingen er strafbar både efter gerningsstedets lov og dansk lov (dobbelts strafbarhed), jf. nærmere herom under pkt. 2.2.2.

De nævnte bestemmelser suppleres af straffelovens § 8. Efter denne bestemmelse er der bl.a. dansk straffemyndighed i forhold til handlinger foretaget uden for den danske stat, uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, hvis handlingen krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet, jf. § 8, nr. 2, samt dansk straffemyndighed, når handlingen er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning, jf. § 8, nr. 5.

2.2.2. Straffelovens § 7 er udtryk for det såkaldte aktive personalprincip og indebærer, at en person med en nærmere defineret tilknytning til Danmark under visse betingelser kan retsforfølges i Danmark for en handling, der er begået uden for den danske stat. Bestemmelsen finder anvendelse, hvis den pågældende handling ikke kan lokaliseres til dansk territorium eller fartøj, og hvor straffemyndighed i medfør af § 6 (territorialprincippet) eller § 9 (virkningsprincippet) således er udelukket.

Dansk jurisdiktion i medfør af straffelovens § 7 forudsætter, at der er tale om en handling begået i udlandet af en person, der har *dansk indfødsret* eller er *bosat i den danske stat*. En person anses for bosat i den danske stat, når vedkommende har sit varigere eller tilsigtede varigere hovedopholdssted her i landet. Den nærmere afgrænsning af kriterier kan dog give anledning til en vis tvivl. Efter forarbejderne til bestemmelsen er det afgørende, om den pågældende tilknytning til Danmark foreligger på tidspunktet for sagens påtale.

Efter § 7, stk. 1, nr. 1, er der dansk straffemyndighed i tilfælde, hvor den strafbare handling er foretaget

uden for folkeretligt anerkendt område, forudsat at den pågældende handling kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder. Er handlingen foretaget inden for folkeretligt anerkendt område, er der som udgangspunkt kun dansk straffemyndighed, hvis den pågældende handling tillige er strafbar dér, hvor den er begået (princippet om dobbelt strafbarhed), jf. straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2. I disse tilfælde forudsætter dansk jurisdiktion således, at alle betingelser for at straffe den konkrete handling i gerningslandet – både i objektiv og i subjektiv henseende – er opfyldt.

Det følger af straffelovens § 7, stk. 2, at bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til handlinger begået af en person, der har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige, og som opholder sig her i landet.

Straffelovens § 7, stk. 3, blev indsat ved lov nr. 386 af 28. maj 2003 og indeholder en særlig jurisdiktionsregel ved tilfælde af kvindelig omskæring. Der henvises til Folketingstidende 2002/03 tillæg A, side 5521, tillæg B, side 955 og 1268 samt Folketingets forhandlinger, side 7234, 8499 og 9154.

Bestemmelsen indebærer en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed, hvis der er tale om handlinger omfattet af § 245 a, hvorefter den, der ved legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år. Er legemsangrebet af en så grov beskaffenhed, eller har det haft så alvorlige følger eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpene omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år, jf. § 246, jf. § 245 a.

Efter § 7, stk. 3, er det afgørende for spørgsmålet om eventuel fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed, om gerningsmanden var dansk statsborger eller bosat i Danmark på *gerningstidspunktet*. Som omtalt ovenfor er det efter den almindelige bestemmelse i § 7, stk. 1, en betingelse for dansk straffemyndighed, at gerningsmanden har den fornødne danske tilknytning på *påtaletidspunktet*.

Af forarbejderne til § 7, stk. 3, fremgår det, at Justitsministeriet fandt det rigtigst, at den foreslåede undtagelse fra kravet om dobbelt strafbarhed alene omfatter handlinger, som er foretaget i udlandet, efter at den pågældende har opnået dansk indfødsret eller bosat sig her i landet, således at vedkommende i almindelighed på gerningstidspunktet må formodes at være bekendt med grundlæggende normer i det danske samfund. Bestemmelsen i § 7, stk. 3, blev derfor udformet således, at den alene finder anvendelse i forhold til personer, som på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat.